

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravištvo v Katoli. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " "
četrt " " 6 " 50 " "
mesec " " 2 " 20 " "

V upravištvo prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " "
četrt " " 5 " — " "
mesec " " 1 " 70 " "

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 60.

V Ljubljani, v sredo 14. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Spodnještajersko šolstvo.

Spodnji Štajer, 12. marca.

Naše spodnještajersko šolstvo v narodnem oziru rapidno nazaduje. Nihče si ne bo upal trditi, da so Slovenci med Mariborom in Spielfeldom zadnja leta držali križem roke. Ne, agitacija je bila živahna, društveno gibanje neprestano in zborovanja mnogoštevilna, a kakšen je vspeh?

Pred kratkim smo izgubili na tej meji zopet dva krajna šoleka sveta in v kratkem izgubimo še dvojezično šolo v St. Ilju nad Mariborom. Izmed mnogoštevilnih prosilcev za izpraznjeno nadučiteljsko mesto vzeli so se pri krajnem šolskem svetu v terno največji nemškutarji. Primo loco je nastavljen gospod Sadu, sedaj nadučitelj v Ščavnici, kateri je že tamkaj jedel iz šulferajnske sklede, a za to moral delati Germane iz Ščavničarjev. V terni je tudi nek učitelj s Koroškega, ki še niti izpita nima za slovenski pouk. Najboljše kvalifikovani prosilci pa so se prezrli, ker so Slovenci.

Zdaj tukaj ne pomaga nič drugega, nego da naši poslanci posežejo vmes, ako že ni prepozno. Šentiljska sola je slovenska narodna posest in s to v Št. Ilju stojimo in izginemo. Ako bi bila kaka nemška posest v taki nevarnosti, kakor je sedaj slovenska v Št. Ilju, koliko krika bi bilo po časnikih, zborovanjih, deželnih in državnih zborih! A pri nas je vse tiho. Nihče ni vznemirjen, nihče ne stori potrebnih korakov, manjka nam razuma za važnost naših obmejnih posadk. Slovenska zgodovina še bo proklinjala našo letargijo.

Kmalu pa bo dobilo naše šolstvo, ne samo obmejno, ampak celo spodnještajersko šolstvo, nov, še hujši udarec. Z vso vztrajnostjo se vzdržuje vest, da vsled intervencije zares agilnih nemških poslancev ne bo imenovan četrti deželnoškolski nadzornik, ampak nadzorniku naših ljudskih šol, Viljemu Linhartu, bo prideljen pedagogičen strokovnjak ravnatelj mariborske deške meščanske

šole in nadzornik spodnještajerskih šol, go-spod Frisch. Čeravno Frisch nima akademične naobrazbe, fakično visoko prekaša Linhartu v pedagogičnem oziru, kar pa sploh ni tako težavno, kakor si šepetajo med učitelstvom.

Zdaj pa hoče Linhart ravno Frischa imeti ob svoji strani. Za Štajerce ne povemo nič prikritega, ako izdamo, da je Frisch že dosedaj bil ob strani Linhartovi, Frisch je bil Linhartova glava, a Ambrositsch njegova roka. V zahvalo za vse storjene usluge tišči Linhart sedaj Frischa naprej. Frisch mu je tudi v političnem delovanju jako všeč. In s tem je mnogo povedano, kajti Linhart je v germanizujuči politiki klasik. Po vsem Spodnještajerskem je znana Frischeva nemška zagriženost. Kjerkoli in kedarkoli ima priložnost govoriti, vselej povdarja ne svoje šolsko stališče, ampak svoje nemško. Znan je še Slovencem njegov izzivajoč govor na lanskem banketu v čast mariborskemu županu. Frisch je zraven pri vseh političnih akcijah in malokdaj manjka pri političnih zborovanjih. Ako v Mariboru vprašate, kdo je bil pri zborovanju, gotovo dobiš za odgovor: »Nun, die Lehrer schon einmal.« Kamor gre oven, tje še gredo ovce. Učitelji pod njegovim nadzorstvom so največji nemški hujskači. Kdo ne pozna tipov mariborskih zagriženec, učitelja Burgerja in Pražaka? Kdo ne pozna Frischevih učencev? Ki nosijo plavice, so gotovo Frischevi.

In takega moža hočejo dati Linhartu ob stran! Tak mož naj bo fakičen nadzornik, kajti Linhart postane itak ničla, ako mu bo Frisch kot nekak pedagogičen izvedenec prideljen! Toda kaj pravijo voditelji spodnještajerskih Slovencev? Ali so vznemirjeni, ker slišijo tako žalostne vesti? O ne, mi slovenski Štajerci se ne vznemirjamo tako hitro, mi imamo dobre živce, in ravno ti živci bodo naša poguba. Naše šolstvo rapidno nazaduje, a s slovenskim šolstvom izginja tudi slovenski Štajer.

Državni zbor.

Dunaj, 13. sušca.

Še nekaj dnij, in zopet bodo pajki predli svoje mreže v poslanski zbornici. Vse kaže, da je vlada hotela dobiti samo vojaške novice in nove delegate, potem pa poslati poslance domov, da deželni zbori rešijo svojo nalogo. Zbornica je v zadnjih tednih pokazala, da bi pač mogla vsaj tlačaniti, a da nima prave volje niti moči za resno, vapošno delo. Zato je bilo škoda časa. Vojaške novice bi vlada dobila s § 14, in delegaciji mogli bi tudi na jesen dovršiti svoje delo. Spravna pogajanja so pretrgana in vprašanje je, ako se sploh še snidejo češki in nemški zastopniki pred deželnimi zbori. In če se snidejo, v dveh ali treh dneh ne morejo ničesa skleniti, kar bi zblížalo nasprotnika.

In vendar je češko-nemško vprašanje ona skala, ki leži na tiru in je ustavila državni voz. Okoli te skale plešejo avstrijski državniki in razmišljajo, kako bi jo odnesli s pota. Sama se ne gane, in če se lotijo dela eni, štrajkajo drugi ter ovirajo delo. Konečno ne preostane drugega, kakor da vlada sama skalo razstreli, to je, jezikovno vprašanje reši, kakor zahteva pravičnost. Treba je le poguma, a ne polovičarskih sredstev.

Delavska stavka.

Kakor znano, dobil je bil soc. politični odsek nalog, da do 12. sušca zbornici predloži konkretne predloge glede delavske stavke.

Kakor navadno, je tudi ta odsek izvolil pododsek, ki je rešetal več dni pritožbe, želje in zahteve delavcev in delodajalcev, a do včeraj ni prišel do pravega sklepa. Sinoči je koncem seje načelnik soc. pol. odseka, baron Dipauli, navel tudi vzroke, zakaj odsek ni izvršil svojega naloga. Odsek se je takoj lotil dela in sklical k pogajanjem zastopnike delavcev in delodajalcev iz čeških, moravskih in šleških premogarskih krajev. Pododsek je zaslišal okoli 30 ekspertov in si ustvaril podobo premogarskih razmer. Na

podlagi teh nabranih podatkov bode mogel odsek sestaviti svoje poročilo in nasvete. V prvi vrsti se gre za osemurno delo. Delavci zahtevajo osemurno delo, a večina lastnikov premogokopov se brani in ustavlja tej zahtevi, češ, da bi ne mogli tekmovali z vnanjimi producenti. Naravnost izpovemo, da ne upoštevamo tega izgovora, kajti osemurno delo je v premogokopih na Angleškem in Nemškem že mnogo let v veljavi in v mnogih rudnikih tudi v Avstriji. Izgovori so torej prazni. Naglašamo pa objednem, da je treba ločiti delo ob belem dnevu na polju od dela globoko pod zemljo v zaduhlem zraku, v vedni nevarnosti za svoje življenje. Delo na polju v čistem zraku krepki telo in duha, dočim okuženi zrak v rudnikih mori dušo in telo delavca trpina. Tu torej ne velja enako merilo. Vendar pa so »prijatelji ljudstva«, ki zahtevajo osemurno delo tudi za kmetiškega delavca. Ti ljudje ne poznajo kmetiških razmer, nadlog, bolečin in pomanjkanja. Takim kričačem treba zamašiti usta s stvarnimi razlogi.

Poročevalec soc. političnega odseka, dr. Kramar, je izražal splošne simpatije za delavce, ki si skušajo zboljšati svoje ponekod res suženjske razmere. Govornik meni, da bi vlada v prvi vrsti mogla posredovati v tem vprašanju. Pritis-kati bi morala na podjetnike, da odnehajo od svojih zahtev. To so opravilene zahteve delavcev, a tudi konsumentov sploh. Na to meri tudi predlog dr. Slame, naj vlada vporabi svoj vpliv, da se stavka konča.

Ministerski predsednik dr. pl. Körber nato odgovarja, da je vlada resno poskušala posredovati v tem vprašanju. Posredovanja so se razbila, ker delavci povsod in takoj zahtevajo znižanje delavske dobe. Vlada pa hoče že po velikonoči zbornici predložiti svoje dotične načrte. Z ozirom na to naj bi delavci zopet pričeli delo, ker čez noč je nemogoče rešiti to važno a tudi težavno socialno in gospodarsko vprašanje. Iz te vladne izjave pa vendar ne izvemo, kaj namerava vlada ukreniti. (Konec prih.)

LISTEK.

Prolog.

Na slavnosti „Slov. kršč. soc. zveze“ ob 90letnici sv. očeta Leona XIII.

Pozdravljena, družina, dela trudna,
Pozdravljena iz duše globočine!
Pozdravljeni pristrčno, mili gostje,
Prijatelji vi delavske družine! —
Kako je lep po težkem, trudnem delu,
Kako je lep vesel večer med Vami!
Ponosen vsakdo se med vami čuti
Kot brat med brati, sestra med sestrami...
Pozdravljeni! —

Sprelepo, jasno slavlje

V prostorih teh nocoj nas je združilo:
Ime očetovo blesti nad nami,
Ime — sinovom, hčeram toli milo!
Ime Leonovo... srce vzigrava...
Imenu temu, bratje, sestre — slava!

Devetdeset je let klonilo v večnost
Očetu-starčku na sveta prestóli;
Oh dolga dóba — malo v nji veselja,
A trudov mnogo in težav in bóli,
Oh bóli mnogo, kar ga je krmarja
Nebo poslalo Čerkvi sred viharja!...

Kot luč z nebá, tako nam je prisvetil,
Kot solnca žarek na temnem pogorji,

In zrl je svet in divil se svetlobi,
Ki žarno je plamtela na obzorji —
A tudi črtil svet je luč ognjeno
In še jo črti, ker pogled mu jemlje,
Pogled, uprt le v nizko blatnost zemlje...

O pač! Ljubezen mu nasproti sije
Iz src brezbrojnih — starčku na prestóli
A tudi črt nad njim pesti dviguje
Režeč se mu v nesramnosti ohóli...
Kleveta pada nádenj za kleveto
Od tistih, ki jim vera, cerkev božja,
Ki jim ime nobeno več ni sveto,
Ki strast jih vlada... In gorje! s solzami
Povejmo: da so taki i med nami!...

Devetdeset je let klonilo v večnost
Očetu-starčku na sveta prestóli,
Oni so jih slavili s klevetanjem:
»Poglejte, on proklinja, ki naj moli,
Kako proklinja, ko naj blagoslavlja!
On, ki naj srca nam v ljubezni bláži,
On, ki naj ljubi sam — grdo sovraži!«...
Oj žalosti, oj srčne bolečine!
Kdo madež ta izpère nam sramotni,
Ki vrgla ga je strast in zloba kleta
Na narod naš, na narod naš sirotni?...
Čemu srce to zvesto vaše vpraša?
Izmij, operi ga — ljubezen naša!

Devetdeset je v večnost let klonilo
Očetu-starčku... Nas njegovo slavlje

V prostorih je le teh nocoj združilo
Med brati bratje, sestre med sestrami
Slavimo slavlje delavska družina,
Ime očeta pluje pa nad nami,
Ime — sinovom, hčeram toli milo
Ime Leonovo... Vatanimo zbrani,
Kot grom bobneč ob trdi, skálni góri
Tako iz prsij naših glas zaóri:
»Očeta nam Leona Bog ohrani!«
Dr. Mih Opeka.

O nervoznosti.

Spisal F. D.
(Dalje.)

Napačno bi bilo misliti, da je nervoznost nekaka predpravica izključno le višjih stanov; nervoznost postaja splošna ljudska nadloga in v širših krogih mestnega in tudi okoliškega prebivalstva je vedno manj ljudi s trdnimi, zdravimi živci. To je praktične važnosti. Izobražen višji razvit duh more brzdati in vladati tudi razdražene čutnice, čim nižje pa stoji človek intelektualno in moralno, tembolj sili njegova napaka na dan in tem resnejših posledic se je bati zanj in za družbo. Vsaj se da celo pri izobražencih veliko naglih, nepremišljenih besed in dejanj, osebnih žalitev, prestopkov v tem ali onem oziru pripisovati njih premočno izraženi nervoznosti. Socialni pomen tiči tudi v tem,

da se utegne službena sposobnost takega človeka zmanjšati, dasi se ne da tajiti, da je veliko nervoznih ljudi duševno visoko razvitih, še neka posebna duševna gibčnost in hitro pojmovanje ni redka prikazen.

Novodobna obrt, naša prometna sredstva zahtevajo tudi od delavskih mas primeroma veliko svoto živčne energije, — mislimo si skrajno naporno, odgovornosti polno in smrtno nevarno in pri tem po 24 ur trajajočo službo železničarjev, službo delavcev pri strojih, kjer je dotičnik vedno v nevarnosti, da ga kolesa raztrgajo, in potrebuje stalno nad navadno stopinjo zvišane, prenapete pozornosti in svota vseh teh porabljenih sil je večja od one, katero more delavec vsled neugodnih razmer v nadomestilo na novo proizvesti.

Kako da bode v prihodnje z našimi čutnicami, o tem ne bomo izrekli sodbe, ker bi bila preslabo utemeljena; o tem je mogoče staviti le hipoteze. Nekateri upajo, da se bo stvar obrnila na bolje, drugi navajajo razloge, ki govore proti takim optimističnim naziranjem.

Glede zdravljenja nervoznosti naj se omeni sledeče. Tam, kjer se je nervoznost razvila vsled različnih škodljivostij tekom življenja brez kake podedovane razpoložnosti, je mogoče, v manj hudih slučajih

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. marca.

Škofovskih posvetovanj, ki so se včeraj pričela v knezozadškofski palači na Dunaju in ki bodo brzkone trajala celi teden, se udeležujejo: kardinala Gruscha in Missia, knezozadškof Skrbensky, knezozkofje Puzyna, Napotnik in Khan ter škofje Bauer, Riha in Rössler.

Duhovne vaje na srednjih šolah. Lansko leto meseca junija je izdalo naučno ministerstvo ukaz, s katerim se dovoljuje, da se smejo v velikonočnem času na srednjih šolah vršiti tridnevne duhovne vaje in naj se v to svrhu porabi že dovoljena dva prosta šolska dneva. S tem ukazom ministerstvo ni ničesar zapovedalo, pač pa dovolilo, da se sme ustreči mnogostoransko izraženim željam. Menilo se je, da se nad tem nihče ne bo spodikal, ker ukaz prav nič ne nasprotuje »moderni svobodomiselnosti«. Toda temu ni tako. Poslanec K. H. Wolf se čuti s tem užaljenega in sicer še le sedaj po preteku skoro jednega leta. Sostavil je na naučnega ministra viteza Hartela dolgovozno, ostro interpelacijo, v kateri zahteva, da se »prekliče ukaz z dne 12. jun. 1899., ki dovoljuje vršitev takih vaj, naj najstrožje prepove te eksercicije, ki ničesar drugega ne pomenijo, nego nov naval klerikalcev proti slobodi šole in učiteljev in grozno nevarnost za (čujte!) pravost in versko čustvo mladine, pred vsem pa naj zabrani dohod prijem duhovnikom — hujskačem«. To je toraj srčna želja prvega avstrijskega Schönerejevca, ki grozno ljubi jezuite, ki se mu brzkone ne bo izpolnila, ker nihče še ni prepričan, da so duhovne vaje »naravnost usodne« za dijaštvo.

Volilna reforma za dun. mesto niti sedaj še ni potrjena. Včeraj se je sicer trdilo v parlamentarnih krogih, da je vlada že predložila dotični načrt cesarju v potrjevanje in da se po došli sankciji razpusti sedanjemu dunajski občinski zastop in vrše nove volitve, toda takoj včeraj je sporočil neki list iz baje najzanesljivejšega vira vest, da dotični zakonski načrt še ni prišel v konečni razgovor v ministerskem svetu. Kaj čaka neki vlada, da sedaj še ne predloži načrta v konečno rešitev, se vprašujejo dunajski kršč.-socialni krogi. Ali hoče še nadalje dajati socialnim demokratom priliko, da bodo pri svojih nedeljskih sprehodih hujskali in terorizovali ljudstvo, ali se pa boji, da ji bodo pristasi slobodne nemške zveze ter nemški liberalci v zbornici provzročali neljube težkoče? Tak strah pač ni umesten, še manj pa primeren za vlado, ki je nad strankami. Sicer se pa vlada zelo moti, če meni, da bo z odlašanjem kaj škodila kršč.-socialni stvari na Dunaju. Ravno nasprotno se bo pokazalo. Prebivalstvo bi s tem uvidelo, da nima nasprotnikov samo v političnih strankah, marveč celo mej nepristranskimi člani Körber-

celo lahko, ozdraviti; največkrat zadostuje odstranitev dotičnih škodljivostij; poleg tega naj se stori vse, kar krepi živce. Gibanje pod milim nebom, lahka ročna dela, postavim vrtnarstvo, potovanje ali nekoliko hribolastva; pri vseh telesnih delih pa je treba preje nehati, nego bi se človek resno utrudil.

Priporočila vreden je marsikateri sport, če se ga zmerno vživa, n. pr. kolesarjenje, jahanje, veslanje, zlasti pa plavanje; sploh je hladna voda za živce neprecenljive vrednosti. Velike važnosti je obilna, tečna, lahko prebavljiva hrana, dalje umna uravnava duševnega življenja; ogibati se je vseh vznemirjajočih vtisov šumnih veselje, neprikladne živce razburjajoče literature, viharnega javnega življenja in je sploh najbolje, vsako leto si vzeti za nekaj tednov dopust in se tako odtegniti neugodnim vplivom poklica ter v miru živeti nekaj časa kje na deželi. Življenje v naravi in zanimanje za naravne lepote — posebno pečanje z rastlinstvom — preganja strasti in dela človeku veliko mirnega, nedolžnega veselja. Če je umestna uporaba kakega zdravila, ali ne, naj odloči zdravnik, na katerega naj bi se obrnil vsakdo, ki opazi na sebi nervozne znake, ker stvar ni tako nedolžna, kot bi bilo želeti, in je mogoče, da tiči za tem kaj hujskega. Kot etična faktorja pa bodeta zdravljenje pospeševala mirna vest in čisto srce. (Dalje prih.)

jeve vlade. Toda tako daleč ne pride. Župan dr. Lueger je dobil baje že zagotovilo, da se načrt potrdi nespremenjen. Nemogoče pa seveda ni, da se vrše mesto volitev v samem drugem razredu splošne volitve za mestni zastop. A tudi teh se krščanski socialci ne boje, ker je gotovo, da bodo po njih znatno pomnožene njih vrste v mestnem zastopu.

Pomiloščenje čeških demonstrantov. Poslanec dr. Šilenju je sporočil pravosodni minister, kakor poroča glasilo posl. Stranskega »Lidove Noviny«, da je cesar pomiloštil šest čeških demonstrantov, katere so radi lanskim dogodkom razna sodišča obsodila v daljši ali krajši zapor.

O volitvah v Galiciji, oziroma o nerednostih in nepostavnostih pri njih bi se dala vselej napisati obširna dela, in tako je tudi z volitvijo ministra Pientaka državnim poslancem, kateremu je kot kandidat nasprotoval posl. Daszynski. Godile so se tu stvari, katerih posledice so zatvoritev Lvovske tehnike. Profesor te visoke šole vitez pl. Thullie je namreč kot komisar pri volitvi vsakega zabeležil, ki je volil Daszynskega. Radi tega nemoralnega postopanja so uprizorili dijaki demonstracijo temu »neodvisnemu« profesorju. Radi tega je rektor tehnike ustavil predavanja in zatvoril zavod. Dijaki so se brzojavno obrnili na Hartela, da popravi to krivico. Res je morda, kar se trdi v oficijelnih krogih, da so ti dijaki socialni demokrati in da so ti po svoje pripomogli Daszynskemu do znatnega števila glasov, toda gotovo je, da je profesor storil nekaj, kar se nikakor ne strinja z njegovo profesorsko službo.

Mirovna pogajanja mej Anglijo in južno-afriškima republikama bodo kmalu na dnevnem redu. Predsednika Krüger in Steyn sta že pričela dogovore z zastopniki raznih evropskih držav in baje tudi z angleško vlado, da se čim preje sklene premirje in dosežejo primerni pogoji za konečno sklepanje miru. Gotovo je namreč in tudi Buri več ne taje, da nimajo nobenega upanja več na kak uspeh, ki bi spremenil sedanji neugodni položaj. Kapitulacija generala Cronje je oropala hrabre in junaške Bure vsega poguma, kateremu jedino se mora pripisovati vse prejšnje sijajne uspehe. Prav je toraj, da so se pričeli dogovori glede miru, a sveta dolžnost vseh evropskih držav bi bila, da bi se potegnile za pravice borečega se naroda. Toda Buri imajo prav malo ali pa nič nade na kako zunanjo pomoč, ako so namreč povsod takega mnenja, kakor v dunajskih diplomatskih krogih in pa v krogih okoli »neodvisne« »Informacije«. Ta list namreč poroča iz diplomatskih krogov, da države ne smejo posredovati, ker Anglija tega ne želi. Buri naj se sami ponižajo pred Angleži in prosijo ugodnih pogojev. Pred vsem pa naj bodo uverjeni, da morajo na vsak način zginiti s površja vsi vodje afrikske stranke in sicer Leyds, Krüger, Fischer, Reitz, Steyn in tovariši. — Kako se pač te zahteve ujema s pravico? Ali se s tem morda strinja tudi naša diplomacija? Ali res ne bo nikogar, ki bi se potegnil za pravično stvar?

Rusija in Japan. Javlja se iz Šanghaja ruskim listom, da je Japonska priznala rusko premoč na Koreji. Tako so se izjalovile nade kramarskih Angležev, da pride mej Rusijo in Japanom do razpora.

Perzijski šah nastopi svoje potovanje v Evropo meseca maja. Doslej je določeno, da bode obiskal ruskega carja, cesarja Viljema, svetovno razstavo v Parizu, angleško kraljico in tudi avstrijski dvor na Dunaju. Spremljal ga bode perzijski prestolonaslednik in številno spremstvo. Potovanje bode trajalo pol leta.

Dopisi.

Iz Kranjske gore.

Dva shoda hkrati. V nedeljo, 11. t. m. sta bila v gostilni »pri Pošti« v Kranjski gori dva shoda. Prvi je bil pri glavarstvu naznanjen, drugi ne; pri prvem je bil vladni komisar navzoč, pri drugem ne; prvi je imel predsednika, drugi ne, ker je to bilo navadno »oštarijsko« zborovanje; prvi se je vršil mirno, drugi hrupno. Oba shoda sta bila ob istem času, v isti gostilni, samo v različnih prostorih. Enaka sta si bila v tem, da so pri obeh poslušavci sledili govornikom s takim zanimanjem, da še piti niso uteg-

nili, in pri obeh so zagovorniki katoliških idej zmagali.

Sloven. katol. delavsko društvo iz Ljubljane je namreč za 11. t. m. sklicalo v Kranjski gori shod, da bi se ljudem pojasnilo, kaj je socialna demokracija in hkrati razložilo, kaj je namen gospodarskega društva. V navdušenem govoru je g. Gostinčar dokazal, da se med socialne demokrate le tisti zapišejo, ki nič ne mislijo; vabil je navzoče železničarje, naj vstopijo v krščansko socialno železničarsko društvo v Ljubljani.

Ravno te misli je ponovil gosp. Peter Rozman, delavec z Jesenic, v jako šaljivi obliki.

Koristi, ki je ima ud Gospodarske zveze, je pojasnoval Zvezin ravnatelj g. Ferdinand Sajovic. Navzoči so se čudili, ko je govornik pripovedoval o nenavadnih, naravnost neverjetnih uspehih raznih zadrug, debate pa vendar ni bilo po govoru nikake. Misli vseh so pač težile le bolj proti temu: »Kaj nam bodo neki danes pridigali od social. demokratov?«

G. Tomaž Rožnik je pričujočim še pokladal na srce, naj si ustanove katol. izobraževalno društvo, v katerem bodo redno prejemali pouk v stvarih, o katerih so slišali na tem shodu.

Ko so zborovavci sklenili, naj se odpošlje vdanostna izjava papežu in cesarju, se je zborovanje zaključilo. To je bil »prvi« shod.

Kaj pa »drugi« shod?

Ta se je začel ob istem času, kakor »prvi«, in sicer v sosednjem prostoru. Kmalu je »drugi« shod postal tako glasen, da so se morala vrata med obema sobama zapreti. Inicijativa k temu postranskemu zborovanju je morebiti prišla od nekaterih socialnih demokratov, ki so od drugod dospeli na shod. Tudi se domačini niso strinjali s socialno demokratičnimi trditvami, ki so se slišale v tej sobi.

Delavec Peter Rozman z nekaterimi tovariši je bil skoraj celi čas tu in je na napade nasprotnikov odgovarjal tako dobro in ob enem šaljivo, da so mu pričujoči večkrat burno pritrdjevali. »Drugi« shod je trajal skoraj eno uro dalje, kakor »prvi«. Naposled so prišli Rozmanu pomagat udeležniki »prvega« shoda, zlasti Gostinčar. Zborovanje je bilo nato vedno glasnejše, kri vedno bolj razgreta, poslušavci so lezli na klopi, govorniki so se oglašali drug za drugim, piti ni utegnil nihče, sedeti se ni ljubilo nikomur. Zdaj pa zdaj je zagrmel smeh, ki so ga provzročali dobri odgovori in dovptji Gostinčarjeve čete. Slednjič je nasprotnikom zmanjkalo stvarnih ugovorov, Gostinčarjevi so predlagali konec debate, in predlog je bil enoglasno sprejet. — Tako je tudi pri »drugem« shodu zmagala krščansko socialna misel, in pokazalo se je, da v Kranjski gori res ni tiste zemlje, na kateri morejo rasti socialni demokrati.

»Svet je godlja, mi smo pa kuhlalice, ki jo mešamo«. Ta pregovor se je večkrat slišal od strani nasprotnikov na shodu v Kranjski gori. Res je tako. Vendar se pa ta pregovor nobenemu ne prilega tako, kakor ravno socialnim demokratom. Socialni demokrati so kuhlalice, ki godljo mešajo za žide. Kakor kuhlalice sama še nikoli ni jedla godlje, katero je zmešala, tako tudi socialni demokrati sami nikoli ne bodo imeli dobička od svojih agitacij; dobiček bodo imeli edino židje. Ko bo godlja dosti zmešana, bodo židje vse socialno demokratične kuhlalice v kot pometali, godljo bodo pa sami pojedli.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. marca.

Odgovor sv. Očeta na čestitanje za rojstni dan in kronanje: »Sprejmi Ti z duhovni in ljudstvom izraz hvaležnega srca za sinovsko sv. Očetu posebno drago vošilo; sprejmi tudi apostolski blagoslov, katerega sv. Oče vsem pojedincem s srčno ljubeznijo podeli.

Kardinal Rampolla.

Iz ljubljanskega občin. sveta. Župan se je vrnil s svojega potovanja ter v svojem nagovoru predlagal, da se papežu Leonu XIII. imenom obč. sveta posredovanjem

knezoškofjskega ordinarijata odpošlje čestitka k njegovemu jubileju. Tako smo torej dosegli po »Narodovem« napadu na sv. očeta to čestitko. Obč. svetniki so se čudili, da je župan sedaj prišel na dan s čestitko, ko so vendar imeli ob papeževem jubileju že dve seji, ne da bi se kdo spomnil, da bi bila čestitka umestna. Zato so tudi mej županovim govorom trdovratno obsedeli in se v taktu niso pospeli niti do dunajskih židov, ki so stoji poslušali Luegerjevo čestitko sv. očetu. Dr. Tavčarja ni bilo pri seji. Pisal je menda doma zopet kak podlistek o »papeževi kletvi«. Župan je dalje naznanil, da je dež. vlada dovolila, da ostanejo samoslovenske ulične tablice toliko časa pribite, dokler se ne izreče o zadnjih rekurzijah obč. sveta notranje ministerstvo. O mestnih vožnjah je bilo zopet vse tiho, pač pa so skrb za mestno blagajno pokazali obč. očetje pri oddaji del za zgradbo mestne dekliške šole pri sv. Jakobu. Zidarska dela so se oddala tvrdki Supančič za svoto 72.754 kron 21 vin., dočim je g. Simon Treo naredil ofert za 66.000 kron 50 vin. Da se g. S. Treotu zid. dela niso oddala, izgovarjalo se je s tem, da bi delal v svojo škodo. To je res klasičen izgovor! Kaj obč. svet briga škoda g. Sim. Treota! Izgovarjalo se je dalje, da si je g. S. T. ravnokar res pridobil skušnjo za zid. podjetnika, da pa še nima menda koncesije, katero pa dobi. Svoje nesolidnosti doslej g. Treo še ni pokazal, za nadzorovanje zidanja pa ima magistrat oblast in dolžnost, torej bi bilo za mestno blagajno dosti boljše, da se vedno drži cenejega ponudnika. — Sicer pa ni misliti, da bi v tajni seji se določilo, da se gospodu S. Treotu ne dajo mestna dela, »ker nam je nagajal pri zadnjih volitvah«. Klesarska dela so se oddala Tomanu in Vodniku za 9517 kron 37 vin., tesarska Zakotniku za 9525 kron 52 vin., krovška Supančiču za 2057 kron 52 vin., kleparska Nolliju in Lenčetu za 2561 kron 28 vin., dobava železa Hammerschmidtu za 11.928 kron 26 vin. in dobava vezi Spreitzerju za 2136 kron. Dela pri zgradbi mestne jubilejske ubožnice v Vodmatu so se tako le oddala: Zidarska dela Tönniesu za 71.345 kron, klesarska Ig. Čamerniku za 3492 kron 08 vin., tesarska Tönniesu za 18.056 kron 05 vin., krovška Supančiču za 4860 kron, kleparska Uraniču za 3716 kron 20 vin., dobava železa Hammerschmidtu za 10.615 kron. — Glede postopanja pri cepljenju koz se je določil kredit 500 kron za cepila, ki naj jih mestni zdravniki dele ubožnejšim brezplačno, premožnejšim pa proti povračilu stroška za cepilo in sicer ako se je potom rešilne postaje obrnil zdravnik stranke za infekcijo. — Anton Bayer bi imel rad psa brez pasje takse. Tega se mu ni dovolilo. Ferd. Mahru se je odbilo polovico stroškov za večjo uporabo vode. Poročilo o znižanju vodomerščine se je odobrilo. Sedaj je v Ljubljani 333 vodomerov, ki so veljali občino 21.716 kron. Za obrestovanje je potrebno 1200 kron. Ker je pa občina dobila za vodomere že 36.366 kron, se je znižala najemščina pri vodomerih od 7 do 15 milimetrov svetlobe na 3 krone, od 12 do 26 milimetrov svetlobe na 5 kron in od 30 do 50 milimetrov svetlobe na 8 kron na leto. Tako dobi na leto občina 1400 kron na leto, kar popolnoma zadošča. Pri seji je bilo navzočih samo 19 obč. svetnikov. Ker se obč. svetniki dr. Požar, Komovec, Pavlin, ki so prevzeli nekaj poročil, niso potrudili k seji, morala je odpasti cela vrsta točk z dnevnega reda. Prihodnja seja bode čez teden dnij.

Osebnosti. Stalnim učiteljem na Ponikvi ob juž. žel. je imenovan ondotni začasni učitelj g. Fran Auernik. — Finančni nadkomisar Alojzij Hartmann je imenovan višjim finančnim nadzornikom za Štajersko. — Postajenačelnikom v Gorici je imenovan Adolf Kropsch. Lahi so z novim načelnikom prav zadovoljni. — V Gorici je umrl bogoslovec Štefan Feltrin v 21. letu svojega življenja. Italijanski bogoslovci so pri vodstvu protestirali proti slovenskemu nagrobnemu petju slov. bogoslovcev.

Boj deškemu semenišču v Gorici! Poročali smo že, da prevzvišeni nadškof goriški kardinal dr. Missia hoče razširiti deško semenišče v Gorici, da tako pride v okom pomanjkanju duhovnikov na Goriškem. »Narod« je grdo zarohnel pri tem naznanilu in

pozval goriške naprednjake, naj posnemajo surov boj kranjskih naprednjakov proti škofovim zavodom. Andrej Gabršček, ki je po koren sluga velikega ljubljanskega mojstra napredne misli, odkar se mu suši število stavov v »Goriški tiskarni«, je že prišel po »Soči« kakati in danes priobčuje kar cel članek, v katerem kriči, naj ob pomanjkanju duhovnikov »grede tja službovat razni dušni pastirji, ki po samostanih in v Gorici lenobo pasejo ter Bogu in sebi čas kradejo«. Gabršček poziva, naj ne da za deško semenišče noben solda, ker bi deško semenišče s »črnim klerikalizmom docela omrežilo naše ljudstvo« in ker bi — groza! — temu »semenišču sledil jezuitski gimnazij z namenom, da odpravi državni, in tako bi se utihotal klerikalizem tudi med našo inteligenco, da bi se vsi klanjali mogočnosti črne teme«. Tisti, ki se »črne teme« tako boji, stoji na slabih nogah. Prožni Gabršček s svojim tuljenjem deškega semenišča ne bo preprečil. Tisti, ki so naši, bodo za deško semenišče posegli v žep ter se pri požrtvovalnosti ne puste komandirati ni od Gabrščeka, ni od Tavčarja. Gabrščekovih grošev pa ne potrebujemo, ker se mu preveč suše in »ker tako ne more naprej«, kakor javka odjemalcem svoje tiskarne.

Celovški knezoškof se vdeležuje škofovskih konferenc na Dunaju.

Demonstracija proti prof. Frischauferu. Včeraj se je končal dopust vseučiliškega prof. Frischaufera in mož, katerega nazivajo Nemci z »Ehrenslavene«, je hotel nadaljevati na vseučilišču graškem svoje delovanje. Nemško nacionalno dijaštvo ga je pozdravilo s »Pfu« klici, piskanjem in ropotanjem in psokami. Ko so se tako zropotali, so nemški dijaki zapustili dvorano.

Za nedeljski počitek v trgovinah so v nedeljo graški trgovski uslužbenci zopet nastopili organizirani in složni. Zahtevali so od vlade, da izda naredbo za nedeljski počitek po trgovinah. Da se tudi slovenski trgovski pomočniki krepko organizujejo za dosego nedeljskega počitka, bi bilo gotovo uspešno, ker slovenski trgovci slovenskih trgovskih pomočnikov ne morejo pogrešati. — Dolžnost kupujočega občinstva pa je tudi, da trgovce opozarja na njih človekoljubno dolžnost, mnogo mučenim trgovskim uslužbencem dati vsaj Gospodov dan v tednu prost.

Izpred mariborskega porotnega sodišča. V ponedeljek je stala pred mariborskimi porotniki Liza Žimic iz Ropere, obtožena, da je mater svojega moža pobila do smrti. 3. decembra dobili so 68letno Alojzijo Žimic, ki se je še le pred tednom dni preselila k svojemu sinu, ležečo v krvi. Umirajoča je pokazala na ženo svojega sina ter jo obdolžila z besedami: »Ti si me nabila po glavi.« Liza Žimic je dejala, da starka nori in da je padla po stopnicah. Pred porotniki je priznala Liza Žimic svoje dejanje ter je bila obsojena na dve leti težke ječe, poostrene vsak mesec z jednim postom.

Prešernov spomenik v Ljubljani. Kakor se nam poroča, je tukajšnja trvdka Kleinmayr & Bamberg odboru za Prešernov spomenik poklonila vse originalne ilustracije, katere je znani slikar Karpeluz izdelal za krasotno izdajo Prešernovih poezij. Te ilustracije izložene so sedaj poleg osnutkov za Prešernov spomenik v dvorani »Mestnega doma« ter se bodo po zaključku izložbe prodale v prid projektovanemu spomeniku.

Prva slovenska kiparska in slikarska razstava v Ljubljani se priredi meseca septembra. Velika dvorana v »Mest. domu« bo za omenjeno razstavo brezplačno na razpolago. Zato razstavo se je oglasilo že nekaj slovenskih umetnikov.

Društvo vojaških veterancev je imelo minulo nedeljo napovedani občni zbor. O računih in delovanju je poročal računovodja g. Jakob Smole. Dohodkov je imelo društvo 2812 K 32 h, stroškov 2518 K 52 h. Bolniščine, pogrebnice in drugih podpor je izdalo društvo 709 K 62 h. Premoženje je znašalo koncem 1. 1899. 11.267 K 86 h in se je pomnožilo za 1420 K 86 h. Društvo šteje 29 častnih, 3 podporne in 222 rednih članov. Poveljnikom je bil zopet izvoljen g. J. Mihalič, namestnik je Fr. Škof, pribočnika Fr. Zavašnik in K. Kristan, računovodja J. Smole, blagajnik Fr. Škot.

Promocija Dne 16. t. m. bo na du-najškem vseučilišču promoviran Ljubljancan g. Fr. Gostl doktorjem vsega zdravilstva.

Volitev v Istri. Dopolnilna dež. volitev za okraj Izola, Buzet bude 20. t. m. Namestu odstopivšega dr. Bartolija kandidu jejo Lahu piranskega notarja dr. Mihaela Depanghera.

Domača umetnost. V izložbenem oknu Gričar & Mejač je te dni razstavljena oljnata slika, delo mladega umetnika gospoda akad. slikarja Antona Koželja. Slika je srednje velikosti, približno 1 m. dolga in primerno široka ter predstavlja zbirko dragocenih tvarin iz raznih dob. Ako se ne motimo, je vsa ta skupina sestavljena iz predmetov nahajajočih se v ljubljanskem muzeju Rudolfinum. Slika je krasna in vredna, da spregovorimo nekoliko o njej. Že sestava skupine je dobro premišljena in prikupljiva, risanje natančno in popolnoma pravilno, niti ene napake nismo mogli najti. A vse to presega krasen naraven kolorit. Vidi se, da je umetnik natanko opazoval vsak najmanjši svetlobni efekt na barvah teh tvarin. Situla z Vač, kako naravna je, ali renesanska svetilka itd. Patina na nekaterih predmetih n. pr. na situli ali na neki sobici je čudovito izvrstno v barvi zadeta. In svetloba na različnih kovinah, na zlatu, srebru, medenini, bakru in dalje na steklu je prestudirana v vseh stopinjah, sencah in refleksih natančno. Če sliko gledaš, moraš nehote reči: Taki morajo biti ti predmeti in nič drugačni. Na tej sliki ni nič megle in nejasnega, kar moremo včasih opazovati na slikah kakih umetnikov tudi takrat, kadar ne predočujejo megle ali nejasnosti. Kaj lepo in naravno je slikana tudi preproga, na kateri je skupina starin razvrščena. Toliko o sliki. Čestitati moramo mlademu umetniku radi te slike, saj kaže njegove umetniške zmožnosti: iz vrsten talent za obliko in barve, njegovo razumno in globoko opazovanje narave, pa tudi njegovo marljivost in natančnost. Zato si smemo obetati od njega še marsikaj lepega. V prosep domače umetnosti moramo le želeči, da gospod Anton Koželj še dalje vsestransko razvija svoje lepe zmožnosti, da mu bo mogoče nastopiti tudi v monumentalnem slikarstvu. Želimo, da ne bi opustil obiskati dežele umetnosti, Italije, katera je neštivilnim umetnikom pokazala pravo smer umetnosti. Tam naj se navdušuje ob klasičnih umetnikih za prave ideale umetnosti

Trinajst ciganov prijeli so minulo soboto orožniki s pomočjo kmetov v Bučki. Otroci v tem številu niso všteti.

Pes je popadel predvčeranjim dvetletnega otroka Leop. Kerna v Vodmatu in ga ranil.

Tat pri zlatarju. Včeraj popoldne je prišel v prodajalnico zlatarja Tambornino tukajšnji brivski pomočnik Franc Burger, znani razgrajč in postopač. V prodajalnici ste kupovali zlate prstane gospa Lohkar in njena sestra natararica Franca. Prstani so bili razpoloženi po prodajalni mizi. Fr. Burger predstavil se je kot zlatarski pomočnik brez dela in prosil male podpore. Zlatar mu je podaril 20 vinarjev. Burger pa je porabil priliko in z veliko spretnostjo zmuznil razmize zlat prstan z briljanti, vreden 70 kron, ne da bi kdo opazil tatvino. Burger je na to šel in na ulici prodal prstan za 6 kron. Ker mu dotični, kateremu je prstan prodal, ni verjel, da je prstan zlat, spravi ga je v prodajalnico L. Černetu, katerega pa ni bilo doma. Premeteni Černetov vajenec je poklical stražnika, a Burger je hitro mej tem odšel. Mej tem je Tambornino že pogrešal prstan in gospa Lohkar je povedala, da je »zlatarski pomočnik« Burger, ki večkrat zahaja v njeno gostilno, a da je molčala, ker mu je privoščila 20 vinarjev, in ker se ga je bala. Stražnik je Burgerja dobil pri Lahu v Prečnih ulicah, kjer je tudi barantal za prstan. Burger ima sedaj preskrbljeno hrano in stanovanje.

Tatvina na ulici. Karolu Lampiču iz Rudnika je ukradel I. M. raz voza blaga za 7 kron.

Nova pot v Ameriko. Ker ljubljanska policija ostro pazi na mlade fante, ki hote v Ameriko, so fantje pogruntali novo pot. Ljubljani so pokazali fige ter grede sedaj peš do Litije ter se od tod brez ovir odpeljejo čez Zidani most v Ameriko. V zad-

njih 14 dneh je po tej poti slo v Ameriko okolu 40 mladeničev. Izseljevanje mladeničev se narašča najbolj pred nabori.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 14. marca. Izvrševalni odbor desnice je imel danes sejo, v kateri se je zvedelo, da je v petek zadnja zbornična seja, pri kateri se bodo volili zastopniki v delegacijo. Čehi ne bodo volitve ovirali. — Posl. Povše je v izvrševalnem odboru pozivljaj Čeha, da ne nasprotujejo z obstrukcijo zgradbi bohinjske železnice. Poslanec Engel je dejal, da je to sklep češkega kluba, da pa hoče klub še enkrat sklicati ter o tem končno sklepati.

Dunaj, 14. marca. Pododsek sociopolitičnega odseka je sprejel predlog za 9urni delavnik; ako odsek ta predlog sprejme, bo zbornica zborovala še v soboto.

Dunaj, 14. marca. Odposlanstvo obrtnega odseka je prosilo permanenco tega odseka, katero pa je danes gosposka zbornica odklonila. Trgovinski minister pa je obljubil, da stopi vlada pred zbornico z novo obrtno novelo takoj, ko bo državni zbor zopet sklican po sklepu deželnih zborov.

Dunaj, 14. marca. (C. B.) Gospodska zbornica je v vseh treh branjih vsprejela nespremenjeno vladno predlogo o vojaških novicah.

Vojska v Južni Afriki.

Bloemfontein, glavno mesto republike Oranje, je z včerajšnjim dnevom prišlo v angleško posest, to vest je sporočil generalissimus Roberts danes londonskemu vojnemu uradu v največjo radost oficijelne Anglije in njej prijazne evropske diplomacije. General French, ki je zasledoval Bure z 10.000 možmi in pozneje došlo pomočjo od Paardeberga in Osfonteina, je včeraj po neznanem naporu z dveh bližnjih holmov dospel v Bloemfontein ter tu razobesil angleško zastavo.

Vendar pa ni dospel do cilja brez vročega boja in velikih izgub. Mala peščica Burov, ki je samo navidezno zapirala pot v Bloemfontein, mu je, kakor Roberts sam izjavlja, ranila 320, ubila in ujela pa 70 mož, mej tem, ko v burskih vrstah ni bilo nobene posebne škode, razun da je bil ujet Steynov brat z nekaterimi tovariši.

S tem uspehom, pri katerih si pa Angleži niso spletli nobenih posebnih lavorik, je bržkone angleškim četam odprta pot do Winburga, sedanjega sedeža oranjske vlade, ali pa celo do transvalske meje, ako se obistinijo vesti, da so Oranjci većinoma odložili orožje. Transvalci bodo branili sedaj le še svojo zemljo, na katero še ni stopila sovražnikova noga.

Kapstadt, 14. marca. (C. B.) Reuterjev urad poroča: General French je včeraj došel v Bloemfontein.

Berolin, 14. marca. Na prošnjo južno-afriških republik za posredovanje, je Nemčija odgovorila, da bo rada sodelovala pri posredovanju, ko bo dognano, da želita posredovanja oba nasprotnika.

Haag, 14. marca. Ministerski svet se je posvetoval o Krügerjevi prošnji za posredovanje. Odgovora vlada bržkone ne odpošlje, dokler ne izve mnenja ostalih kabinetov.

London, 14. marca. Salisbury je v zgornji zbornici prebral brzojavko predsednikov Krügerja in Steyna iz Bloemfonteina 5. t. m. in vladin odgovor, ki naglašja, da Anglija ne more privoliti v neodvisnost Transvaala in Oranje države.

London, 14. marca. Pogoji, katere stavi angleška vlada za sklepanje miru, so: Buri naj se brezpogojno podvržejo, oni izgube svojo državno neodvisnost, pozneje se vstanovi lokalna vlada za vse angleške kolonije v južni Afriki. — Ti pogoji so za Bure nevsprejemljivi, dokler imajo še kaj moči braniti svojo neodvisnost.

London, 14. marca. Reuterjev urad poroča iz Ladysmitha 12. t. m.: Glavna sovražnikova armada se nahaja pri

Biggarsbergu. General Joubert je v Glencoe.

London, 14. marca. Lord Roberts brzojavlja iz Ventersvleia 13. t. m. ob 5. uri zjutraj: Včeraj nismo na potu zadeli ob nikak odpor. Naročil sem generalu Frenchu, da naj, ako mu je mogoče pred nočjo, zasede Bloemfontein. General French je sporočil o polnoči, da je po hudem naporu zasedel dva holma prav blizu postaje, s katerih obvladuje mesto. Mej burskimi vjetniki se nahaja tudi brat predsednika Steyna. Brzojavna zveza je pretrgana, železnica razdrta. Jaz odhajam sedaj s tretjo konjeniško brigado in infanterijo na konjih, da pomagam Frenchu. Ostala armada sledi čim najpreje. Izguba v boju pri Dietfonteinu znaša 320 ranjenih, 70 ubitih in ujetih. Ker so Buri rabili razstrelivne kroglice, so rane nevarnejše, nego navadne.

Umrlj so:

- 10. marca. Helena Jereb, kamnoseka hči, 10 mesecev, Emonska cesta 17, jetika.
- 12. marca. Marija Sterniša, mestnega redarja vdova, 68 let, Stari trg 13, omehečenje možgan.
- V hiralnici:
- 12. marca. Terezija Pajsar, gostija, 81 let, ostarelost.
- V bolnišnici:
- 8. marca. Jakob Bezljaj, gostač, 56 let, kap. — Jakob Papier, gostač, 51 let, pyaemiae.
- 9. marca. Jera Majnik, kajzarja hči, 9 let, bronchitis capillaris post morbillos. — Leopold Rotar, črevljarja sin, 3 leta, bronchitis capillaris.
- 10. marca. Alojzija Hren, delavca hči, 4 mesece, jetika.
- 11. marca. Pavla Arko, hisina, 18 let, jetika.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 13. marca 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad	gl. 7 66	do gl. 7 67
» » maj-juni	7 70	» » 7 71
» » jesen	7 90	» » 7 91
Rž za pomlad	6 62	» » 6 64
» » maj-junij	6 69	» » 6 70
» » jesen	6 82	» » 6 83
Tursica za maj-junij	5 52	» » 5 53
» » jul-avgust	—	» » —
Oves za pomlad	5 27	» » 5 29
» » maj-junij	5 32	» » 5 33
» » jesen	5 60	» » 5 62

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
13	9. zveč.	731,0	7,0	brezv.	oblačno	
14	7. zjutr.	733,9	14	sl. jug	del. obláč.	4 6
	2. popol.	733,7	5 6	m. szah.	pol. obláč.	

Srednja večerajšnja temperatura 6 4°, normale: 3 1°.

Montinit, pritrjevalano sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd., priporoča gg. kamnosekom in ključarskim mojstrom tvrdka BRATA EBERL, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnasnja naročila proti povzetju. 228 27 11—10

Vabilo

na
V. redni občni zbor
„Hranilnice in posojilnice v Horjulu,
regist. zadruga z neomejeno zavezo“,
kateri bode

v nedeljo 25. marca 1900
ob 4 uri popoldne
v društveni pisarni v Horjulu hiš. št. 94.

- Dnevni red:**
1. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca.
 2. Poročilo o društvenem poslovanju v letu 1899.
 3. Prememba pravil.
 4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
 5. Slučajnosti.
- K obilni udeležbi vabi
247 1—1 **odbor.**

Duhovski poslovnik,

all navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega promoženja. — Z raznimi obrabci in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljani natis.
Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polsagrinu ali celoplastu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
170 6

Franc Zupan,

vlasuljar
v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4,
priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za
**izdelovanje vsakovrstnih moških
in ženskih vlasulj**
do najfinejšega izdelka. — Nadalje vsa
umetna pletenja in kite iz lepih las.
Postrežba natančna. 49 48-17

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu uljudno na-
znanjam, da sem **prevzela** staro, dobro
znano **gostilno na Rimski cesti št. 5**

pri „Nemškem vitezu“.

Točila bodem pristno dolensko, štajer-
sko in istrsko vino, sveže Reininghaus-ovo
pivo, kakor tudi postregla z mrzlimi in gor-
kimi jedili po primernih cenah.

Priporočam se tudi častitemu občinstvu
z okolice, ker zraven gostilne se nahaja tudi
velik hlev za živino in prostorno dvorišče
za vozove

Priporočam se obilnemu obisku

odličnim spoštovanjem

Uršika Traun,
gostilničarka.

211 3-3

Oglje za kadilnico

izdeluje

V. A. Winding
v Bistrici ob Dravi,
Koroško.

Znano dobra postrežba in
najboljše blago.

Na stotine pričel je na razpolago.

Eno naj sledi:

Vaše blagorodje:

Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo po-
rabili. Krasna in primerna iznajdba!

Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosi tega
oglja, ali po povzetju ali kakor je sicer navada na
naslov:

Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopeljne
ulice 4. Češko.

106 26-18 S posebnim spoštovanjem ves udani

Fra. Fr. Em. Ybl,
t. d. podpripor.

V Pragi, 9. maja 1895.

Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna
dobrota blaga.

Štev. 8192/1900.

210 3-3

Ustanova za vojaške sirote.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto **Josip Sühnl-ovo** ustanovo za
vojaške sirote v znesku **75 K 60 h.**

Prošnje za to ustanovo, do katere imajo pravico uboge sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali pa
nezakonske, vložiti je

do dne 15. marca 1900

pri podpisnem uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 6. marca 1900.

Društvo pogreb. bratovščine sv. Jožefa

bode imelo

19. sušca, t. j. na praznik sv. Jožefa,
popoldan ob 4. uri

v šolski sobi tukajšnjega frančiškanskega samestana
svoj

letni občni zbor,

h kateremu so vsi moški udje povabljeni.

239 2-1

Odbor.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

razpisuje službo

praktikanta.

Obrok za zglasitev je do 25. marca t. l.

Plača za prvo leto je 720 kron, pozneje
se plača primerno zviša.

Prošnjiki naj naznanijo, kdaj bi mogli
nastopiti službo. 248 3-1

Išče se

trgovski pomočnik,

ki je več knjigovodstva.

Ponudbe na „Gospodarsko zvezo“
v Ljubljani. 214 3-3

Polenovko,

dobro namočeno priporoča

Rudolf Petrič,

trgovina s specerijskim blagom.

Valvazorjev trg št. 6, nasproti kri-
žanski cerkvi. 200 6-3

Služba orglavca

in cerkvenika

je oddati o sv. Jurju na Trsteniku
pri Kranju. Plače v vsem skupaj 500 kron
v denarju in prosto stanovanje. Prednost
imajo izšolani cecilijanci, ki so oženjeni in
znajo kako rokodelstvo. Oglasiti se je do
konec marca. 217 2-2

Več deklet

v neko tovarno na Štajerskem
kakor tudi

oženjeni mošje

sprejmejo se takoj v delo. — Več se poizvé
v posredovalnem zavodu g. **Kališa** v Ljub-
ljani. Jurčičev trg. 228 (2-2)

Več hektolitrov

219 3-2

pristine „vremščine“

(po 16 gl. hektoliter loco Št. Peter)

spravljen pod nadzorstvom duhovna in se
sme rabiti za sv. mašo, ima na prodaj

„Posojilnica v Košani“,

sedež Šmihel, pošta Št. Peter na Krasu.

210 3-3

Naznanilo.

Podpisani javlja, da se bodo **dne 9. aprila 1900** dopoldne ob 9. uri in v poznejših
dneh v občinski pisarni v Borovnici potom

prostovoljne javne dražbe

razprodajala **Lorenc Verbičevim** dedičem lastna zemljišča in sicer: njive
travniki in pašniki, ter razven tega **več tisoč komadov stoječega gozdnega drevja,**
t. j. **hoj in smrek.**

Natančneje pojasnila in tudi vpogled v dražbene pogoje daje c. kr. okrajno sodišče
na Vrhniki, Josip Verbič v Bistri, Franc Verbič v Borovnici in

dr. Josip Furlan,

odvetnik v Ljubljani.

245 5-2

Razpis.

Zaradi oddaje **zidarских, mizarских, tesarskih, slikarskih, pleskarskih in
kleparskih del za razširjanje in nadzidanje šolskega poslopja na Ježici** vršila
se bode ondi v šolski sobi

dne 29. marca ob 9. uri zjutraj

javna pismena ponudbena razprava.

Dotični proračun in načrti so pri podpisnem krajnem šolskem svetu vsakemu na
vpogled razgrnjeni.

V ponudbah, katere je do določenega časa vložiti zapečatenе ter opremljene s pra-
vilno kolekovanimi prilogami in s 5% — na podlagi skupnih ponudnih zneskov določenem —
vadijem, navedi ponudnik jednotne cene in na njih podstavi preračunjene skupne zneske
s številkami in z besedami.

Dela se bodo oddala posamezno ali skupno brez notranje oprave.

Domači obrtniki imajo pod enakimi pogoji prednost.

Krajni šolski svet na Ježici,

dne 10. marca 1900.

Predsednik: **Anton Vilfan.**

246 3-2

Leopold Tratnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27
priporoča prečast. duhovščini in slav.
cerkvenim predstojnikom svoje izdelke in zalogo

**cerkvenih posod
in orodja**
po nizkih
cenah.

161 20-7

Aux amateurs de la mode

Jos. Rojina v Ljubljani
sv. Petra cesta št. 27

se priporoča v izdelovanje **elegantnih
pomladanskih oblek in površnikov**

po novem modernem kroju.
Ustreči zamorem preč. duhovščini in sl. občinstvu
z najboljšim blagom domačih in angleških tovarn.
Ker cene delu in blagu **niso pretirane**, upam
prav obilnih naročil. 218 3-2

Marchand - tailleur

English tailor

Dunajska borza.

Dne 14. marca.		Dne 13. marca.		Dne 12. marca.	
Skupni državni dolg v notah	99-15	20 mark	23-64	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108-—
Skupni državni dolg v srebru	99-10	20 frankov (napoleonidor)	19-28	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95-90
Avstrijska zlata renta 4%	98-35	Italijanski bankovci	90-05	Priporočene obveznice državne železnice	87-50
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99-45	C. kr. cekini	11-38	južne železnice 3%	69-60
Ogerska zlata renta 4%	97-20			južne železnice 5%	—
Ogerska krona renta 4%, 200	93-65			dolenskih železnic 4%	99-25
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	127-—			Kreditne srečke, 100 gl.	395-—
Kreditne delnice, 160 gl.	234-80			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	335-—
London vista	242-90			Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gl.	42-75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-47			Ogerskega	22-20
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13-—
				Rudolfove srečke, 10 gl.	65-—
				Salmove srečke, 40 gl.	172-50
				St. Genois srečke, 40 gl.	180-—
				Waldsteinove srečke, 20 gl.	178-—
				Ljubljanske srečke	50-—
				Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	124-75
				Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	293-—
				Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	77-—
				Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	25-70
				Splošna avstrijska stavbinska družba	95-00
				Montanska družba avstr. pian.	265-—
				Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	325-—
				Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgbue pri žrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 12, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.